

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ชาติไทยเป็นชาติที่มีประเพณีและวัฒนธรรมเป็นของตนเอง ประเพณีและวัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิต เป็นความเชื่อของคนในชาติที่มีลักษณะเฉพาะตน ซึ่งเป็นผลจากภูมิปัญญาของคนในชาติ ที่ได้รับการเรียนรู้สืบทอดกันมาและถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ประเพณีและวัฒนธรรมได้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของชนชาติไทย ซึ่งสมควรอนุรักษ์และสืบสานต่อกันไป

ในปัจจุบันโลกเราเจริญก้าวหน้าไปมาก เป็นโลกยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคมและวัฒนธรรม และส่งผลให้เกิดการไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติเข้าสู่ประเทศไทยอย่างรวดเร็ว วิถีชีวิตของคนในชาติเริ่มหันเหไหลสู่แนวทางบริโภคนิยมและวัตถุนิยม ก่อให้เกิดปัญหานานัปการ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน ครู นักการศึกษา ผู้ปกครอง นักการเมือง และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาต้องร่วมมือร่วมใจกันจัดการศึกษาเพื่อดำรงความเป็นไทย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่น

การจัดการศึกษาจึงต้องมีการพัฒนาให้ก้าวทันโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง นับแต่แรกเริ่มที่มีมนุษย์ก็จะมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข (มนัส อู่ฟารศิริ พงศ์, 2544, หน้า 1) จากการเรียนรู้ด้วยตนเองเมื่อมีประสบการณ์มากขึ้น ก็สามารถถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้อื่นได้ ทำให้เกิดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นระบบขึ้น (กิดานันท์ มลิทอง, 2540, หน้า 21) การเรียนการสอนเป็นการพัฒนาให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข โดยการนำเอาความรู้ที่ได้นั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติ การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคลากรของชาติให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีพและปรับปรุงตนเองให้พัฒนาสอดคล้องไปกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ถ้าประชากรส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพย่อมมีผลดีต่อการพัฒนาประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 40 ได้บัญญัติไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรา 81 ที่เน้นให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมให้ประชาชนเกิดความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งเป็นที่มาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ทำให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบ คือ ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของคนไทย ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อความเข้มแข็งของคนไทย ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุค

โลกาภิวัตน์ ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และสังคมไทย โดยเฉพาะการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคโลกาภิวัตน์และการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครู พ่อแม่ ผู้ปกครองและสังคมไทย จะเป็นไปได้นั้น จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยียุคสังคมนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสื่อหลัก (นิคม ทาแดง, กอบกุล ปราบประชา และ อำนวย เดชชัยศรี, 2545, หน้า 5)

เทคโนโลยีสารสนเทศได้มีความสำคัญ และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาในปัจจุบันดังเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 65 ได้กล่าวว่า ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

การศึกษาในยุคต่อจากนี้ นักการศึกษามีความพยายามที่จะสร้างโอกาสและทางเลือกในการศึกษาไม่ให้มีข้อจำกัดเฉพาะกลุ่มอีกต่อไป โดยการนำเอาความรู้เนื้อหาสาระของรายวิชาต่างๆ บรรจุลงในแผ่นซีดี-รอม แล้วให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีความสามารถหลากหลายในการแสดงข้อความที่เป็นเนื้อหา ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง นอกจากนั้นยังสามารถทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ได้ ซึ่งล้วนเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น (อัครเดช ศรีมณีพันธ์, 2547, หน้า 2) ปรากฏการณ์ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จึงเกิดขึ้น และนับวันจะทวีความสำคัญในการเปลี่ยนวัฒนธรรมการใช้หนังสือกระดาษมาเป็นนวัตกรรมที่กล่าวนี้มากขึ้น

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (electronic book) ซึ่งมีชื่อเรียก แตกต่างกันได้แก่ อี-บุ๊ก (e-book), สื่อหลายหลายมิติ (hypermedia), หนังสือดิจิทัล (digital book) และ talking book หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวนี้มีวิธีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงต่างๆ และนำเสนอข้อมูลด้วยการเชื่อมโยงเนื้อหาหรือสิ่งที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน (พงษ์ระพี เตชพาพงษ์, 2540, หน้า 26) ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาเหล่านี้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว การจัดเก็บข้อมูลในลักษณะนี้เรียกว่า ข้อความหลายมิติ (hypertext) ซึ่งอาจนำมาใช้ในรูปสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์แทนสิ่งพิมพ์กระดาษที่มีกระบวนการผลิตที่ยุ่งยากซับซ้อน สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์มีความสะดวกในการนำมาใช้ และปรับปรุง ผู้อ่านสามารถเข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็ว และสามารถเชื่อมโยงไปยังเอกสารอื่นๆ ได้อย่างง่ายและรวดเร็ว ดังนั้นการรวบรวมข้อมูลและพัฒนาเอกสารในรูปของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการเรียนด้วยตนเอง (บุปผชาติ ทัพพิกรณ, 2540, หน้า 86) และเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง

โดยผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ขึ้นด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาคนไทยให้เป็นนักคิด นักสำรวจทดลอง โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อแสดงความคิดและสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิรูป การศึกษา ซึ่งสอดคล้อง รุ่ง แก้วแดง (2545, หน้า 16) ที่กล่าวว่า การใช้ IT เป็นเพียงตัวช่วยตัวหนึ่ง ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้เกิดผลได้เร็วขึ้นและเป็นรูปแบบหนึ่งในการส่งเสริมการเรียนรู้ ของสังคมโลกปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันค่อนข้างสูงซึ่งสอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ มาตรา 22 ที่ว่า “การจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้...” กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็ม ศักยภาพ

แนวคิดการเรียนรู้ในปัจจุบันจึงต้องเปลี่ยนจากการเรียนรู้เพียงจากในระบบโรงเรียนและ อยู่ภายใต้การควบคุมกำกับของครูเท่านั้น ไปเป็นการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยมุ่งตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้ ความเข้าใจ และ ประสบการณ์เดิมแตกต่างกันออกไป รูปแบบที่จัดเป็นรายชั้นเรียนในปัจจุบันไม่สามารถที่จะ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ แต่ด้วยประสิทธิภาพของเทคโนโลยี ด้านคอมพิวเตอร์ ทำให้การเรียนตามความต้องการของแต่ละบุคคล (Tailor-made education) มี ความเป็นไปได้มาก โดยมีครูคอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำ ตลอดจนสร้างสื่อการเรียนการสอนที่ สอนตอบสนองความแตกต่างดังกล่าวของผู้เรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งในมาตรา 22 กล่าวถึงการจัดการศึกษาว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการ เรียนรู้ พัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพและถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด และมาตรา 23 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และ บูรณาการตามความเหมาะสมของการศึกษาแต่ละระดับ จึงควรจัดการเรียนรู้แบบหรือวิธีการที่ หลากหลายเน้นการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จาก ธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ในลักษณะ ของโครงรวม (มุลินธิสตี – สฤษดีวงศ์, 2545, หน้า 45) การผสมผสานเนื้อหาสาระของทุกกลุ่ม ประสบการณ์ให้กลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกันและสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงที่เรียกว่า การบูรณาการ (Integrated) เพราะในชีวิตจริงคนเราส่วนใหญ่การเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ และ ปัญหาจะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกันตามธรรมชาติ ทุกคนจะใช้ทักษะหลายๆ อย่างในการเรียนรู้ ประสบการณ์และการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน หลักสูตรบูรณาการจะมีเนื้อหาสาระที่สัมพันธ์กับ ชีวิตของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจภายในที่อยากจะทำและทำให้การเรียนการสอนมี

ประสิทธิภาพมากกว่าการสอนแยกเป็นรายวิชาตามหลักสูตรแบบเดิม (Frazee และ Rudnitski, 1995 อ้างถึงใน สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์, 2546, หน้า 3)

การสอนตามหลักสูตรบูรณาการ เป็นวิธีการหนึ่งซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของสมอง สมองจะสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ทุกสาขาวิชา ความคิดต่างๆ ทักษะ เจตคติหรือความเชื่อได้ดีเมื่อได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนนำเสนอแก่ผู้เรียนในลักษณะบูรณาการ จะทำให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่เรียนรู้ บรรยากาศจะผ่อนคลายไม่กดดันและเอื้อต่อการเรียนรู้ของสมอง 2 ซีกได้ (ธีระชัย บุรณโชติ, 2540, หน้า 14 และชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์, 2543, หน้า 20) ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ทั้งในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย สามารถนำความรู้ต่างๆ และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จะเห็นได้ว่าระบบการศึกษาและการเรียนรู้ได้พัฒนาไปจากเดิมเป็นอย่างมาก เกิดการตื่นตัวในการรับเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนกันอย่างแพร่หลายมากขึ้น ขณะเดียวกัน การผลิตและการรวบรวมเนื้อหาทางด้านประเพณีและวัฒนธรรมซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาในระบบสื่อคอมพิวเตอร์ยังมีไม่เพียงพอกับความต้องการ การที่เนื้อหาทางด้านประเพณีและวัฒนธรรมบนสื่อคอมพิวเตอร์มีจำนวนจำกัดเป็นเพราะความรู้ความเข้าใจของครูในด้านการศึกษาเป็นอิเล็กทรอนิกส์ยังมีน้อยและที่ผ่านมามีการสร้างเนื้อหาจะทำโดยครูที่สอนวิชาคอมพิวเตอร์ หรือครูที่มีความรู้ทางคอมพิวเตอร์อยู่บ้างเป็นหลัก

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะผู้ศึกษาค้นคว้าเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion) โดยครูคนเดียววางแผนและกำหนดหัวเรื่องและปัญหาแนวคิด โดยครูผู้สอนแต่ละวิชาสามารถสอดแทรกประเด็นหรือเนื้อหาวิชาอื่นๆ ลงไปในวิชาของตนเอง เช่น ครูที่สอนคณิตศาสตร์อาจสอดแทรกประเด็นทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมลงไปใน การเรียนการสอนของตน ครูภาษาไทยอาจสอดแทรกเรื่องของการงานอาชีพ เรื่องประวัติชุมชน เนื่องจากการเรียนการสอนแบบบูรณาการจะช่วยให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมองเห็นภาพในองค์รวม นักเรียนนำความรู้ที่ได้มาผสมผสานสัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย (สนอง ชินฉะคร, 2545, หน้า 48) เป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่เรียนกับวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง ทำให้เป็นผู้ที่มีทัศนะกว้างไกล จิตใจไม่คับแคบเกิดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กว้างขวางหลากหลายรูปแบบ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุป, 2544, หน้า 26) สอนเชื่อมโยงอย่างกลมกลืน เพื่อให้เหมาะสมกับการประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง (นุรชัย ศิริมหาสาร, 2545, หน้า 17-25) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจนำเอาการจัดการเรียนการสอนบูรณาการแบบสอดแทรก

(Infusion) และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อทดลองใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยศึกษาประเด็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียน โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อประเมินการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาและผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในรายวิชาอื่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตแต่ละขั้นตอนออกเป็น 3 ด้าน คือ ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยคณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดดังนี้ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการผลิต จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนบูรณาการ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง ในการตรวจสอบรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลเพชรบูรณ์ จำนวน 3 คน
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง ในการตรวจสอบความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลเพชรบูรณ์ จำนวน 9 คน
4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลเพชรบูรณ์ จำนวน 30 คน ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

ขอบเขตด้านเนื้อหา

คณะผู้ศึกษาค้นคว้ามุ่งที่จะสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งขอบเขตออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และส่วนของประเพณีอุ้มพระดำน้ำ

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย
 - 1.1 ปกนอก
 - 1.2 ปกใน
 - 1.3 คำนำ
 - 1.4 คำชี้แจง
 - 1.5 สารบัญ
 - 1.6 เนื้อหา
 - 1.7 แบบฝึกหัดท้ายบท
 - 1.8 แบบทดสอบ(วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน)

2. ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ

- 2.1 จิตวิญญาณแห่งประเพณีอุ้มพระดำน้ำ
- 2.2 เล่าขานตำนานอุ้มพระดำน้ำ
- 2.3 สืบสานพิธีกรรมอุ้มพระดำน้ำ
- 2.4 กิจกรรมล้ำค่าน้ำสืบสาน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาการอุ้มพระดำน้ำแบบบูรณาการและความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์
2. ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามเกณฑ์ 80/80

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำแบบบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนอนุบาลเพชรบูรณ์ จำนวน 300 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนอนุบาลเพชรบูรณ์ จำนวน 30 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

คณะผู้วิจัยมุ่งศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

ตัวแปรอิสระ คือ การเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการประเมินการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนอนุบาลเพชรบูรณ์ ที่ได้ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกี่ยวกับความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ แบบบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) หมายถึง ข้อความเอกสารอย่างหนึ่งมีลักษณะคล้ายกับหนังสือแต่ไม่ได้มีการพิมพ์ลงบนกระดาษ และยังเพิ่ม ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว และเสียง มีจุดเชื่อมโยงคำบรรยาย ผู้ใช้สามารถทำการเชื่อมโยงไปยังส่วนต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในโปรแกรมได้

2. ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง เกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งกำหนดเกณฑ์เท่ากับ 80/80 โดย

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในการทดสอบย่อยขณะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ที่เป็นแบบทดสอบในแต่ละเรื่องการอุมพระดำน้ำ คิดเป็นร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในการสอบรวม หลังจากใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คิดเป็นร้อยละ 80

3. ผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการสอนบูรณาการ หมายถึง ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ครูต้นแบบหรือครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้หรือครูเกียรติยศ (สาขาบูรณาการ) หรือศึกษานิเทศก์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบูรณาการ

ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ผู้สอนการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ระดับอุดมศึกษา หรือครูผู้สอนวิชาคอมพิวเตอร์ที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

4. บูรณาการ หมายถึง การนำเนื้อหา 8 สาระการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับประเพณีอุมพระดำน้ำมาผสมผสาน ให้เป็นเนื้อหาแบบองค์รวม โดยใช้รูปแบบการสอนบูรณาการแบบสอดแทรกโดยผู้สอนคนเดียววางแผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยสอนเรื่องประเพณีอุมพระดำน้ำ และสอดแทรกเนื้อหาสาระการเรียนรู้อื่นที่มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

- 4.1 สาระภาษาไทย สอดแทรกเรื่องคำราชาศัพท์
- 4.2 สาระคณิตศาสตร์ สอดแทรกเรื่องการเขียนและการอ่านเวลา
- 4.3 สาระวิทยาศาสตร์ สอดแทรกเรื่องอาหารและสารอาหาร
- 4.4 สาระสุขศึกษา/พลศึกษา สอดแทรกเรื่องโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ
- 4.5 สาระศิลปะ สอดแทรกเรื่องทัศนธาตุ
- 4.6 สาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี สอดแทรกเรื่องการเลือกซื้ออาหาร
- 4.7 สาระภาษาต่างประเทศ สอดแทรกเรื่อง FOOD

5. นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำแบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำแบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01